

ОГЛЯДИ

УДК 372.881.1

СУЧАСНІ ФОРМАТИ ДИКТАНТУ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Бігич О. Б.

bkbpearl@gmail.com

Київський національний лінгвістичний університет

Дата надходження 20.02.2019. Дата прийняття до друку 20.04.2019.

Анотація. В огляді проаналізовано сучасні формати диктанту з іноземної мови, які перетворюють цю традиційну орфографічну вправу на цікавий й захопливий вид діяльності на різних ступенях навчання іноземної мови в закладах середньої і вищої освіти. Запропоновано критерії класифікації диктантів з іноземної мови.

Ключові слова: іноземна мова, диктант, орфографічні навички.

Бігич О. Б. Киевский национальный лингвистический университет

Современные форматы диктанта по иностранному языку

Аннотация. В обзоре проанализированы современные форматы диктантов по иностранному языку, которые превращают это традиционное орфографическое упражнение в интересный и увлекательный вид деятельности на разных ступенях обучения иностранному языку в средней и высшей школе. Предложены критерии классификации диктантов по иностранному языку.

Ключевые слова: иностранный язык, диктант, орфографические навыки.

Bigych O. Kyiv National Linguistic University

Modern formats of foreign language dictation

Abstract. In this review the modern formats of dictations in foreign language are analyzed, which create this traditional spelling task into interesting and fascinating kind of activity on different stages of foreign language teaching in secondary and high school. Some criteria for classifications of dictations in foreign languages are suggested.

Key words: foreign language, dictation, spelling skills.

Постановка проблеми. З-поміж письмових вправ на уроці в закладі середньої освіти й аудиторному занятті з іноземної мови в закладі вищої освіти виокремлюється диктант. Обидва учасники освітнього процесу: вчитель і викладач іноземної мови та школяр і студент неоднозначно ставляться до цієї традиційної письмової (зазвичай контрольної) вправи. Якщо вчитель і викладач іноземної мови вважають диктант ефективною вправою, зокрема для формування орфографічних навичок, то школярі й студенти нагороджують його такими епітетами, як “нудний” і навіть “страшний”, з огляду на монотонність його перебігу й не завжди втішні результати.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз джерел, використаних С. Гонсалес Кантеро (2017) у випускній роботі “El dictado en el aula de ELE”, й інших джерел, дотичних до предмета дослідження, засвідчує неоднозначність бачення їхніми авторами цільового призначення диктанту в навчанні іспанської мови як іноземної. Так, більшість авторів вважають диктант ефективним засобом (И. В. Царевская, М. С. Володина, L. Surth) оволодіння письмом (Е. Алексеева, L. Fraca de Barrera), читанням (A. Marciano, T. Salazar i D. Tábata) й аудіюванням (J. A. Moya Corral i E. García Widemann), а також інструментом активізації міжкультурності в аудиторії (M. C. P. Hernández Mercedes). Н. Е. Маргінес Луна та Х. Е. Гонсалес Пінейро контекстом використання диктанту в навчанні іноземних мов вважають комунікативний підхід. До комунікативних завдань відносять диктант Д. Касані і К. Рамірес Лопес.

Така неоднорідність думок щодо цільового призначення диктанту в навчанні іноземної мови спричинює різні формати організації його перебігу в класі й аудиторії (Н. Масленникова, К. Ramírez López та ін.).

Мета статті – класифікувати сучасні формати диктанту з іноземної мови на різних ступенях навчання школярів і студентів іноземної мови в закладах середньої та вищої освіти.

Виклад основного матеріалу. Справедливою видається точка зору Т. В. Антонової (2017) щодо інтегрованого характеру диктанту як комплексної вправи, яка (точка зору) підтверджується виокремленими І. В. Царевською і М. С. Володіною (2016) перевагами диктанту з іноземних мов у закладі вищої освіти: диктант змушує студента й викладача усвідомлювати помилки розуміння (фонологічні, граматичні тощо); показує студентам їхні орфографічні помилки; уможлиблює практику розуміння й транскрибування автентичного мовлення; тренує студентів у нотуванні, вагомим для подальшого учіння (записування лекцій) з унормованою швидкістю мовлення; тренує студентів у вживанні коректних мовленнєвих зразків; сприяє розвитку всіх чотирьох видів мовленнєвої діяльності; допомагає розвитку короткотривалої пам'яті; слугує відмінним тренуванням вивченого матеріалу; стимулює мимовільну мисленнєву діяльність іноземною мовою; мотивує успішних студентів до учіння; залучає до учіння всю аудиторію; уможлиблює самоперевірку й самооцінку; згуртовує студентів, створюючи робочу атмосферу; уможлиблює доступ до цікавих текстів; є хорошим показником загальної іншомовної підготовки. Під час і після диктанту студенти завжди активні. Диктант можна пропонувати студентам будь-якого мовного рівня. Диктантом може керувати навіть молодий викладач.

Сучасна методика навчання іноземних мов з-поміж вправ для формування орфографічних навичок письма виокремлює зорові й слухові, а також самодиктанти (Методика, 2013, сс. 266-267). Отже, різновиди диктанту виокремлюються за каналом його сприйняття (зоровий – слуховий), а також за джерелом озвучування тексту диктанту – вчитель / викладач чи учень / студент (диктант – самодиктант).

Для учнів початкової школи Н. Масленнікова (2018) пропонує нестандартні диктанти, витлумачуючи їхні стандартні аналоги як найпростішу перекладну роботу: вчитель диктує слово рідною мовою, а учні записують його вивчуваною іноземною мовою. Приклади лексичних диктантів на рівні ізольованих лексичних одиниць і лексико-граматичного диктанту, зокрема із залученням малюнків як зорових опор, наведено в табл.1:

Таблиця 1

Види диктантів (за Н. Масленніковою, 2018)

<p>Кумедні картинки – на екран виводиться зображення, учні записують слово</p> 	<p>Загадки – вчитель задає загадку, відповідь на яку учні записують. Подвійна мета вправи – формування компетентності в аудіюванні й контроль орфографічних навичок</p> <p>Пантоміми, за допомогою яких пояснюються значення слів як учителем, так і молодшими школярами</p>
<p>Ускладнений варіант вправи – на екран виводиться частково закрите зображення. Після того, як всі слова відгадано й записано, прибирається предмет, який закривав картинку. Учні перевіряють правильність виконання вправи</p> 	<p>Лексико-граматичний диктант – напиши відповіді на запитання What are they doing?</p>
<p>Ускладнений варіант вправи – на екран виводиться лише частина зображення.</p> 	

Отже, виокремлюються лексичний і лексико-граматичний диктанти із залученням технологій з використанням зорових ілюстративних опор.

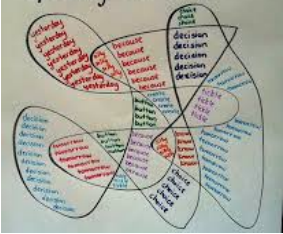

Н. Масленнікова (2017) пропонує техніки підготовки до диктанту, які поділяє на класичні (традиційні) й ігрові. Останні передбачають не лише запам'ятовування написання слова, а й розвиток сенсомоторики. Водночас формат уроку іноземної мови унеможлиблює їх повноцінне використання в урочний час, тому доцільним є їх виконання учнями вдома. До традиційних технік заучування лексичних одиниць авторка відносить картки-перевертиші, равлика, прописи, картки по квартирі, абетку, спеллінг, домашній диктант; до ігрових технік – м'ячик, кумедні картинки, доміно, манку, зірки на небі, картки / кубики з літерами, картки з сенсорними літерами, перетворення слова на малюнок, електронні додатки.

Отже, завдання, які готують школярів до диктанту й можуть виконуватись ними як на уроці, так і вдома, передбачають залучення ігрових технологій навчання і технологій з використанням різноманітних опор.

В. Міляєва (2019) наводить приклади різних видів диктантів на рівні ізольованих лексичних одиниць. Наприклад, молодші школярі заповнюють контур предмета, який це слово позначає. При цьому можна заохотити учнів запитаннями “У кого більше лимонів уміститься в контур?” чи “Чия склянка з варенням буде найповнішою?”. Для учнів основної школи варіантом цієї вправи є Scribble Spelling – школярі записують слова в абстрактних формах – спіралях, пірамідах, веселці тощо. Цей та інші види диктантів наведено в табл. 2:

Таблиця 2

Види диктантів (за В. Міляєвою, 2019)

<p><i>Scribble Spelling</i> – учні записують слова в абстрактних формах</p> 	<p>“Змійка” може бути домашнім завданням, а в класі учні обмінюються своїми роботами, які взаємоперевіряють</p> <p><i>Кросворд</i></p> <p><i>Філіворд</i> уможливлює тренування зорової пам'яті й формування орфографічної навички. Учні декілька разів прописують необхідні слова</p>
<p><i>Знайди зайву літеру</i>: у знайомих учням словах навмисно допускається помилка. Учні мають знайти зайву літеру. Варіант вправи – із зайвих літер скласти слово</p>	<p><i>Spelling tic-tac-toe</i> («хрестики – нолики»): з 9-ти завдань учні обирають три (по горизонталі / вертикалі / діагоналі) і прописують слова запропонованим способом за абеткою, різними кольорами тощо</p>
<p><i>Spelling quiz</i> – учень обирає правильний варіант написання слова із трьох запропонованих. <i>Matching</i> як спрощений варіант попередньої вправи – учень з'єднує картинку й відповідне слово</p>	

Отже, виокремлюються диктанти на рівні ізольованих лексичних одиниць із залученням ігрових технологій і технологій з використанням зорових опор.

З огляду на те, що сучасні школярі є поколінням візуалів Z, які віддають перевагу електронним засобам навчання, освітні сайти й професійні блоги з навчання іноземних мов пропонують з-поміж інших завдань і диктанти. Досліджувані мною як віртуальні вчителі іспанської мови Tío Spanish (Бігич, 2016b; Бігич, 2017 b) é el oso Traposo (Бігич, 2016a; Бігич, 2017c) пропонують диктанти, зокрема для молодших школярів, з метою оволодіння наголосами (Dictado para practicar los acentos) та орфографією і граматику (Ortografía y gramática fácil). Зокрема, гіперпосилання сайту el oso Traposo відкриває 22 розважальні диктанти для дітей (22 dictados divertidos para niños), які складають короткі диктанти (одне-два речення), диктанти з римою (уривки з віршів), довгі диктанти (уривки з казок).

Рис. 1. Віртуальні вчителі іспанської мови Tío Spanish й el oso Traposo

Отже, окрім класифікації диктантів з іноземної мови за цільовим призначенням (зокрема для формування мовних компетентностей) виокремлюються короткі – довгі диктанти (за обсягом) і прозові – римовані диктанти (за формою). Водночас el oso Traposo, персонаж сайту GuiaInfantil.com, пропонує диктанти визначає як розважальні (dictados divertidos), акцентуючи на наявності у навчанні розваги, тобто актуальної технології ед'ютейнмент (Бігич, 2017a; Бігич, 2018).

Освітній портал Orientacion Andújar (<https://www.orientacionandujar.es>) також пропонує розважальні диктанти з яскраво оформленою ілюстрацією їхнього змісту (рис. 2) для дошкільників і молодших школярів (Dictados divertidos para infantil y primaria). Види диктантів анонсує запитання “Чому діти мають часто писати диктанти?” з трьома відповідями: “Диктант удосконалює вміння читання”, “Диктант стимулює креативність”, “Диктант сприяє розвитку пам’яті”. Диктанти пропонується озвучувати як учителю, так і батькам, оскільки портал Orientacion Andújar орієнтовано на маленьких носіїв іспанської мови. Тому ці диктанти можуть бути залучені до освітнього процесу з іспанської мови в початковій школі вітчизняних закладів середньої освіти.

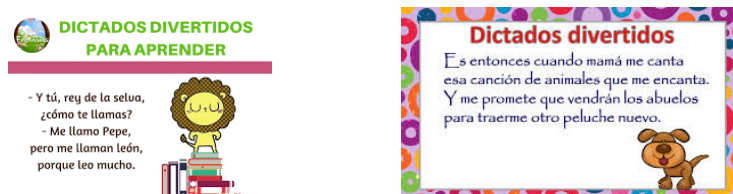

Рис. 2. Приклади розважальних диктантів освітнього порталу Orientacion Andújar

Отже, одним з освітніх світових трендів є надання диктанту з іноземної мови, зокрема для молодших школярів, розважального характеру.

І. В. Царевська і М. С. Володіна (2016) вважають диктант, який тривалий час був несправедливо забутий як старомодний пережиток граматики-перекладного методу навчання іноземної мови, “цінним засобом її навчання”. Передусім диктант практикує компетентність в аудіюванні

й письмі. Також диктант удосконалює лексико-граматичну компетентність. Формується й компетентність у читанні, коли той, хто пише, перевіряє свою роботу. Відтак неохопленим видом іншомовної мовленнєвої діяльності під час диктанту залишається говоріння. Тому авторки пропонують режим виконання диктанту, який уможливує залучення й говоріння, – замість викладача текст всій академічній групі диктує студент чи студенти в міні-групах. Інші види диктантів наведено в табл. 3:

Таблиця 3

Види диктантів (за І. В. Царевською і М. С. Володіною, 2016)

Диктант <i>“running dictation”</i> . 2-3 копії невеликого за обсягом тексту розміщуються на дошці, щоб студенти не могли його прочитати з місць. Студенти міні-груп по черзі підходять до свого тексту, читають і запам’ятовують його частину. Повернувшись до своєї міні-групи, диктують її іншим студентам. Коли міні-групи запишуть увесь текст, він звіряється з оригіналом	Диктант <i>“заплутана історія”</i> . Кожен студент отримує речення з тексту в довільному порядку. Студенти диктують свої речення іншим студентам, які приймають рішення про логічну послідовність речень
Диктант <i>“пропуск”</i> для формування у студентів мовної здогадки за контекстом. З тексту викладач видаляє 8-10 слів. Диктуючи текст, замість видаленого слова говорить «пропуск». Студенти за контекстом здогадуються про пропущене слово і вписують його	Диктант <i>“dictogloss”</i> (граматичний диктант). Після прослуховування тексту двічі-тричі студенти записують почуте. Не слово в слово повторюють речення, а складають речення, які точно відображають зміст і структуру оригінальних. Попередньо студенти обговорюють у міні-групах варіант оригінального тексту

Отже, окрім цільової спрямованості диктантів на формування різновидів мовної компетентності (лексичної, граматичної, орфографічної) виокремлюються види диктанту за джерелом озвучування його тексту (викладач – студент) і за режимом написання диктанту (індивідуально – в парах – в міні-групах).

Ю. Білоног (2017) ілюструє диктант прикладом з книги Herbert Puchta *“Teach Grammar creatively”*. Для презентації граматичної структури *“used to”* викладач залучає гру *“Two truths, one lie”*. Він диктує низку фактів про себе з використанням граматичної структури *“used to”*. Студенти вирішують, що є правдою, що ні. Для перевірки правильності написаного студенти по черзі зачитують записане. Водночас Ю. Білоног (2017) зазначає, що сучасні формати диктантів, згадані в різних джерелах, адаптовано з книги *“Dictation: New Methods, New Possibilities”* P. Davis і M. Rinvolucrí (Cambridge Handbooks for Language Teachers, 1988), що підтверджується згадуванням різними авторами однакових видів диктантів (іноді з різними назвами) для різних іноземних мов. У табл. 4 наведено види диктантів, виокремлені Ю. Білоног (2017) і В. Тарантіно Парада (2017), які, попри різні назви диктантів, по суті їх перебігу є одним і тим самим видом.

Так, *picture dictation* чи *dictado con imágenes* був проілюстрований Н. Масленніковою (2018) різними видами диктанту (табл. 1). *Running dictation* ÷ *dictado con patas*, *dictogloss* чи *dictado telegráfico* та *dictado lleno de pitufos* чи *диктант-пропуск* виокремлюють І. В. Царевська і М. С. Володіна (2016) (табл. 3).

Таблиця 4

Види диктанту, виокремлені Ю. Білоног (2017) і В. Тарантіно Парада (2017)

Ю. Білоног	V. Tarantino Parada
1. <i>Picture dictation</i> використовується під час вивчення лексичних тем, в яких слова згруповано за категоріями. Вчитель / викладач показує флешкартку, а учні / студенти записують слово. Потім перевіряють у парах	1. <i>Un dictado lleno de pitufos</i> . Учитель / викладач зачитує речення, в яких ключові слова замінює словом PITUFO. Учні / студенти мають подумати, яке слово є правильним для того, щоб речення мало сенс
2. <i>Running dictation</i> . На стінах у класі / аудиторії (коридорі) розвішано уривки тексту. Учні / студентів поділено на пари: один з яких – scribe partner, другий – run partner. “Той, хто бігає” читає частину тексту, після чого диктує його “тому, хто пише”	2. <i>Un dictado con patas</i> . Учитель / викладач обирає короткий текст (не більш ніж 7 чи 8 рядків) на кшталт приспіву пісні, фрагмента оповідання, виокремлених речень, гуморески тощо. Учні / студенти організуються в пари. Один з її учасників підходить до столу вчителя / викладача, читає й запам’ятовує текст, після чого повертається до свого напарника й диктує текст
3. <i>Most important – least important</i> . Учитель / викладач диктує 5-7 речень. Якщо ця інформація важлива для учня / студента, він записує її зверху сторінки, якщо неважлива – внизу сторінки, іншу інформацію – посередині	3. <i>Un dictado con imágenes</i> . Модифікація попереднього виду диктанту. Замість тексту джерелом інформації є картинка. Учень / студент запам’ятовує, що на ній зображено, і диктує своєму напарнику
4. <i>Dictogloss</i> є радше реконструкцією тексту, ніж диктантом. Учитель / викладач читає невеликий текст, а учні / студенти записують лише ключові слова. Потім повторює текст, щоб учні / студенти почули більше деталей. Після цього в парах / міні-групах учні / студенти відтворюють текст з використанням ключових слів	4. <i>Un dictado telegráfico</i> передбачає зачитування вчителем / викладачем короткого тексту з одночасним записуванням учнями / студентами ключових слів. Текст зачитується тричі. Після чого учні / студенти індивідуально / в парах / у міні-групах записують текст, який запам’ятали, використовуючи записані ключові слова
5. <i>Real life dictation</i> . Ща зазвичай ми диктуємо один одному в житті? Номер телефону, адресу, ціну, дату. Вчитель / викладач диктує цифри: одиниці, десятки, сотні	5. <i>Un dictado creative</i> може виконуватись індивідуально / в парах / у міні-групах. Учитель / викладач зачитує учням / студентам опції, які уможливають укладання розповіді. Учні / студенти записують відповіді на кожен з опцій: <ul style="list-style-type: none"> • чоловіче / жіноче ім’я • прикметник, який описує чоловіка / жінку • місце / дата їх зустрічі • у що одягнений(а) чоловік / жінка • що вони робили • що він / вона сказав(ла) їй / йому • що трапилось потім (кінець розповіді)
	6. <i>Un dictado con preguntas desordenadas</i> . Опрацьовуючи певну тему, вчитель / викладач організовує дискусію задля активізації мовних і культурних знань учнів / студентів з цієї теми. Після чого вчитель / викладач задає учням / студентам запитання, порушивши їхню послідовність. Учні / студенти письмово відповідають на них, попередньо організувавши їх у правильному порядку

Одинадцять видів диктантів, описаних К. Рамірес Лопес (2013), також перегукуються зі згаданими вище різновидами, маючи, однак, інші назви, іноді екстраординарні. Навчальним матеріалом для диктантів автор пропонує обирати слова пісні, текст коміксу, кулінарний рецепт, джерелом навчальних матеріалів – мішок з картинками чи словникове бінго. При цьому акцентується на комунікативній, а не контрольній функції диктанту. Також автор зазначає, що будь-яка (усна чи письмова) мовленнєва діяльність може бути залучена до перебігу диктанту.

La bolsa mágica (чарівна сумка) чи *dictado mudo* (німий диктант). Цільова компетентність – лексична компетентність. Учитель / викладач дістає із сумки в довільному порядку картки із зображеннями. Учні / студенти записують відповідне слово. Режим виконання – індивідуальний.

Dictado rayo (диктант-блискавка). Цільова компетентність – лексична компетентність. Учитель / викладач швидко (a la velocidad del rayo – зі швидкістю блискавки) показує слово на картці. Учні / студенти його записують. Режим виконання – індивідуальний.

Dictado sin cortes (диктант без пауз). Учитель / викладач читає текст без пауз. Учні / студенти записують його як тільки можуть. Після чого в групах обговорюють слова, яких бракує, і доповнюють ними текст диктанту. Режим виконання – індивідуальний і в групах.

El profesor chiflado (божевільний учитель / викладач). Учитель / викладач роздає групам розрізнені речення. Учні / студент читають їх уголос учителю / викладачу, який записує речення на дошці, навмисно допускаючи помилки. Учні / студенти помічають помилку й виправляють її. Режим виконання – в групах.

Dictado con mando a distancia (диктант з керуванням на відстані) є схожим на традиційний диктант. Кожна з груп учнів / студентів обирає “керівника на відстані” (el “mando a distancia”), який може просити вчителя / викладача (чи учня / студента, який диктує) зупинитись, повторити текст чи продовжити. Передбачається, що учні / студенти спроможні самостійно обрати ритм диктанту, що уможливить безпомилковість його написання. Режим виконання – в групах.

Dictado gruyere (диктант – швейцарський сир). Учитель / викладач диктує текст з пропущеними словами. Учні / студенти записують текст повністю. Навчальним матеріалом є відомі учням / студентам пісні, скоромовки, вірші, загадки. Режим виконання – індивідуальний.

Dictado colectivo (колективний диктант). Згідно з темою, заданою вчителем / викладачем, і завдяки навідним запитанням, кожен учень / студент пише текст, який пізніше стане спільним. Наприклад, з опертям на чиєсь зображення вчитель / викладач задає запитання: “¿cómo se llama?”, “¿dónde vive?”, “¿qué come?”, “¿practica algún deporte?”, “¿tiene alguna manía?” тощо. Учні / студенти письмово на них відповідають, редагуючи свої відповіді. Після чого всі тексти змішуються. Вчитель / викладач записує відповіді кожного учня / студента на всі запитання. Утворюється досить безглуздий текст, який учні / студенти переписують для своїх досє письмових робіт. Режим виконання – індивідуальний.

Dictado colgado (завислий диктант). Учитель / викладач диктує початок речення, проте не завершує його. Учні / студенти мають закінчити речення на власний розсуд. Наприклад, “La gata entró en la habitación cuando de pronto...”. Режим виконання – індивідуальний.

Dictado desmemoriado (розсіяний диктант). Учитель / викладач, диктуючи текст, удає, що забув слово, і витлумачує його. Наприклад, “tijeras” – eso que utilizáis para recortar y que tenéis guardado en el estuche”. Режим виконання – індивідуальний.

Dictado de pared (стіновий диктант) більш відомий як *running dictation* чи *el dictado con patas*. Фрагменти тексту вивішено на стіні класу / аудиторії. Один з пари (el emisario) запам’ятовує текст і диктує його своєму напарнику (el escriba). Потім міняються місцями. Після чого обидва звіряють свої тексти з оригіналом. Режим виконання – в парах.

Dictado tradicional (традиційний диктант). Учитель / викладач диктує текст, після чого учні / студенти його перевіряють. Режим виконання – індивідуальний.

Водночас К. Рамірес Лопес (2013) зазначає, що окрім орфографії, диктант сприяє формуванню усного й письмового мовлення, а також розвитку креативності, співпраці, гумору.

Останній об'єкт розвитку (гумор) подано в рубриці “Ortografía y humor” (www.profesoresdeele.org/ 2019/01/30/ortografna-y-humor) професійного блогу викладачів коледжу Tía Tula в Саламанці «з переліком тематично дотичних акаунтів (рис. 3):

Рис. 3. Акаунти, представлені в рубриці “Ortografía y humor” професійного блогу викладачів коледжу Tía Tula в Саламанці

Також диктант з іноземної мови є предметом дослідження у випускних роботах. Зокрема, С. Гонсалес Кантеро (2017) у випускній роботі “El dictado en el aula de ELE” виокремлює й ілюструє прикладами тринадцять різновидів диктантів, вже згадані вище: традиційний, граматичний, парний, настінний (el copista у el mensajero), колективний, з пропусками, співочий / музичний, незавершений, секретарський, телеграфічний, самодиктант, диктант-блискавка, диктант обопільних речень.

Водночас сучасні технології навчання іноземних мов, зокрема інформаційно-комунікаційні, уможливають самостійне тренування школяра чи студента в написанні диктанту. Так, автор професійного блогу з навчання іспанської мови ProfedeELE (<https://www.profedeele.es/actividad/ortografia/dictado-interactivo/>) Д. Ернандес Руїс (2019) пропонує користувачам з мовними рівнями А1-В1 інтерактивні диктанти для самостійного формування аудитивної й орфографічної компетентностей. Диктанти на рівні речень і короткого оповідання можна прослухати в нормальному чи вповільненому темпі. Також укладено добірки сайтів, які пропонують он-лайн диктанти, зокрема з англійської мови: Dictationonline.com, Rong-chang.com, Englishclub.com, Breakingnewsenglish.com, Learnenglish.de (<https://englex.ru/5-websites-for-english-dictations>).

Висновок. Таким чином, сучасні формати диктанту уможливають заміну нудної й одноманітної орфографічної вправи комплексною багатоцільовою вправою розважального характеру. З огляду на викладане вище виокремлю такі критерії класифікації диктантів з іноземної мови:

- цільова спрямованість – диктанти для формування мовних (лексичної, граматичної, орфографічної) і мовленнєвих (в аудіюванні, в читанні, в письмі, в говорінні) компетентностей;
- канал сприйняття інформації – зоровий диктант – слуховий диктант;
- джерело озвучування тексту – диктує учитель / викладач – диктує учень / студент – диктує віртуальний персонаж;
- участь (віртуального) учителя / викладача – інтерактивний диктант – самодиктант;
- зорова опора – диктант з ілюстративною опорою – диктант з вербальною опорою;
- одиниця навчального матеріалу – словарний диктант, диктант на рівні речення, диктант на рівні понадфразової єдності, диктант на рівні (міні)-тексту;

- режим виконання – індивідуальний диктант – диктант у парах – диктант у міні-групах;
- залучення сучасних технологій навчання – диктант із залученням ігрових технологій, диктант із залученням технології ед'ютейнмент, диктант із залученням технологій навчання з використанням опор, диктант із залученням інформаційно-комунікаційних технологій;
- залучення допоміжних видів діяльності – музичний / співочий диктант – пантомімічний диктант;
- засіб, на якому виконується диктант, – диктант на папері – диктант на екрані гаджету;
- суб'єкт, який перевіряє диктант – диктант перевіряє вчитель / викладач – взаємоперевірка диктанту школярами / студентами – самоперевірка диктанту.

Перспектива подальших наукових розвідок передбачає дослідження креативного письма на різних ступенях навчання іноземної мови в закладах середньої та вищої освіти.

ЛІТЕРАТУРА

- Алексеева, Е. (2009). Развитие навыков письменной речи с помощью диктантов. Взято из http://eng.1september.ru/view_article.php?ID=200900612
- Антонова, Т. В. (2017). Диктант в обучении иностранному языку как средство формирования интегрированного навыка. Вестник Костромского государственного университета. Серия: Педагогика. Психология. Социокинетика. Взято из <https://cyberleninka.ru/article/n/diktant-v-obucheni-inostrannomu-yazyku-kak-sredstvo-formirovaniya-integrirovannogo-navyka>
- Белоног, Ю. (2017). Нескучный диктант: развитие основных навыков с помощью различных видов диктанта. Взято из <https://skyteach.ru/2017/10/02/neskuchnyiy-diktant-razvitie-osnovnyih-navykov-s-pomoschyu-razlichnyih-vidov-diktanta/>
- Бігич, О. Б. (2016а). El oso Traposo – віртуальний помічник учителя іспанської мови початкової школи. *Іноземні мови*, 1, 15-17.
- Бігич, О. Б. (2016б). Tno Spanish – віртуальний учитель / викладач іспанської мови. *Іноземні мови*, 2, 10-13.
- Бігич, О. Б. (2017а). Ед'ютейнмент як технологія формування методичної компетентності викладача іноземної мови. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: педагогіка*, 4, 119-126.
- Бігич, О. Б. (2017б). Персонаж відеохостінгу Tіo Spanish. В Бігич О. Б. *Методична скарбничка вчителя / викладача іспанської мови: формування лінгвосоціокультурної компетентності*. Монографія (сс. 92-97). Київ: Вид. центр КНЛУ.
- Бігич, О. Б. (2017с). Персонаж освітнього сайту el oso Traposo. Бігич О. Б. *Методична скарбничка вчителя / викладача іспанської мови: формування лінгвосоціокультурної компетентності*. Монографія (сс. 88-92). Київ: Вид. центр КНЛУ.
- Бігич, О. Б. (2018). Технології формування методичної компетентності викладача іноземної мови. *Вісник Київського Національного Лінгвістичного Університету. Серія Педагогіка та психологія*, 28, 189-197.
- Бігич, О. Б. Бориско, Н. Ф., Борецька, Г. Е., Голованчук Л. П., Ніколаєва С. Ю., Сажко Л. А., ...Черниш В. В. (2013). *Методика навчання іноземних мов і культур : теорія і практика*. Київ: Ленвіт.
- Масленникова, Н. (2017). Ужасное слово “диктант”. Взято из iyazyki.prosv.ru/2017/01/horrible-word-dictation/
- Масленникова, Н. (2018). *Нестандартные диктанты*. Взято из iyazyki.prosv.ru/2018/04/non-standard-dictators/
- Миляева, В. (2019). *Словарный диктант: варианты и альтернативы*. Взято из iyazyki.prosv.ru/2019/02/spelling-quiz-options-and-alternatives/

- Царевская, И. В. и Володина, М. С. (2016). Диктант как ценное средство обучения иностранному языку. *Современные наукоемкие технологии*, 8(1), 153-157. Взято из <http://www.top-technologies.ru/ru/article/view?id=36122>
- Caraballo Folgado, A. (2018). *22 dictados divertidos para niños. Ortografía y gramática fácil*. Recuperado de <https://www.guiainfantil.com/articulos/educacion/aprendizaje/22-dictados-divertidos-para-ninos-ortografia-y-gramatica-facil/>
- Dictados divertidos para infantil y primaria* (2017). Recuperado de <https://www.orientacionandujar.es/2017/12/13/dictados-divertidos-infantil-primaria/>
- González Cantero, S. (2017). *El dictado en el aula de ELE: Trabajo de Fin de Grado*. Recuperado de https://addi.ehu.es/bitstream/handle/10810/.../TFG_Gonzalez.pdf?
- Hernández Ruiz, D. (2019). *Actividad de dictados interactivos en español*. Recuperado de <https://www.profedelee.es/actividad/ortografia/dictado-interactivo/>
- Ramírez López, K. (2013). *11 formas de convertir el dictado en una gran herramienta*. Recuperado de <https://club.ediba.com/dictados-dictados-y-dictados/>
- Tarantino Parada, V. (2017) *Dictados creativos para clase de ELE*. Recuperado de <https://www.laclasedelee.com/2017/04/quien-ha-dicho-que-hacer-dictados-en.html>

REFERENCES

- Alekseeva, E. (2009). Razvytye navykov pys'mennoj rechy s pomosh'iu dyktantov. Vziato yz http://eng.1september.ru/view_article.php?ID=200900612
- Antonova, T. V. (2017). Dyktant v obuchenii ynostrannomu iazyku kak sredstvo formirovaniya yntehrirovannogo navyka. Vestnyk Kostromskogo gosudarstvennogo unyversyteta. Seryia: Pedahohyka. Psykholohyia. Sotsyokynetykka. Vziato yz <https://cyberleninka.ru/article/n/diktant-v-obuchenii-inostrannomu-yazyku-kak-sredstvo-formirovaniya-integrirovannogo-navyka>
- Belonoh, Yu. (2017). Neskuchnyy dyktant: razvytye osnovnykh navykov s pomosh'iu razlychnykh vydiv dyktanta. VZYaTO YZ <https://skyteach.ru/2017/10/02/neskuchnyiy-diktant-razvitie-osnovnyih-navykov-s-pomosh'yu-razlichnyih-vidov-diktanta/>
- Bihych, O. B. (2016a). El oso Traposo – virtual'nyy pomichnyk uchytelia ispans'koi movy pochatkovoii shkoly. Inozemni movy, 1, 15-17.
- Bihych, O. B. (2016b). Тно Spanish – virtual'nyy uchytel' / vykladach ispans'koi movy. Inozemni movy, 2, 10-13.
- Bihych, O. B. (2017a). Ed'iutejment iak tekhnolohiia formuvannia metodychnoi kompetentnosti vykladacha inozemnoi movy. Naukovi zapysky Ternopil's'koho natsional'noho pedahohichnoho unyversytetu imeni Volodymyra Hnatiuka. Serii: pedahohika, 4, 119-126.
- Bihych, O. B. (2017b). Personazh videokhostinhu Tío Spanish. V Bihych O. B. Metodychna skarbnychka vchytelia / vykladacha ispans'koi movy: formuvannia lnhvosotsiokul'turnoi kompetentnosti. Monohrafiia (ss. 92-97). Kyiv: Vyd. tsentr KNLU.
- Bihych, O. B. (2017s). Personazh osvith'oho sajtu el oso Traposo. Bihych O. B. Metodychna skarbnychka vchytelia / vykladacha ispans'koi movy: formuvannia lnhvosotsiokul'turnoi kompetentnosti. Monohrafiia (ss. 88-92). Kyiv: Vyd. tsentr KNLU.
- Bihych, O. B. (2018). Tekhnolohii formuvannia metodychnoi kompetentnosti vykladacha inozemnoi movy. Visnyk Kyivs'koho Natsional'noho Lnhvistychnoho Unyversytetu. Serii Pedahohika ta psykholohiia, 28, 189-197.
- Bihych, O. B. Borysko, N. F., Borets'ka, H. E., Holovanchuk L. P., Nikolaieva S. Yu., Sazhko L. A., ...Chernysh V. V. (2013). Metodyka navchannia inozemnykh mov i kul'tur : teoriia i praktyka. Kyiv: Lenvit.
- Maslennikova, N. (2017). Uzhasnoe slovo «dyktant». Vziato yz iyazyki.prosv.ru/2017/01/horrible-word-dictation/

- Maslennykova, N. (2018). Nestandartnye dyktanty. Vziato yz iyazyki.prosv.ru/2018/04/non-standard-dictators/
- Myliaeva, V. (2019). Slovarnyj dyktant: varyanty y al'ternatyvy. Vziato yz iyazyki.prosv.ru/2019/02/spelling-quiz-options-and-alternatives/
- Tsarevskaia, Y. V. y Volodyna, M. S. (2016). Dyktant kak tsennoe sredstvo obucheniya ynostrannomu iazyku. *Sovremennye naukoemnye tekhnolohy*, 8(1), 153-157. Vziato yz <http://www.top-technologies.ru/ru/article/view?id=36122>
- Caraballo Folgado, A. (2018). 22 dictados divertidos para niños. Ortografía y gramática fácil. Recuperado de <https://www.guiainfantil.com/articulos/educacion/aprendizaje/22-dictados-divertidos-para-ninos-ortografia-y-gramatica-facil/>
- Dictados divertidos para infantil y primaria (2017). Recuperado de <https://www.orientacionandujar.es/2017/12/13/dictados-divertidos-infantil-primaria/>
- González Cantero, S. (2017). El dictado en el aula de ELE: Trabajo de Fin de Grado. Recuperado de https://addi.ehu.es/bitstream/handle/10810/.../TFG_Gonzalez.pdf?
- Hernández Ruiz, D. (2019). Actividad de dictados interactivos en español. Recuperado de <https://www.profedeele.es/actividad/ortografia/dictado-interactivo/>
- Ramírez López, K. (2013). 11 formas de convertir el dictado en una gran herramienta. Recuperado de <https://club.ediba.com/dictados-dictados-y-dictados/>
- Tarantino Parada, V. (2017) Dictados creativos para clase de ELE. Recuperado de <https://www.laclasedeele.com/2017/04/quien-ha-dicho-que-hacer-dictados-en.html>